

O zloduchu Babišovi a demokratech

Se smíšenými pocity sleduji nynější intenzivní aktivitu demonstrantů. **Politiky je nutné obezřetně kontrolovat**, ale požadovat demisi kvůli tomu, co by vláda mohla udělat, ale nedělá, mi přijde krajně přepjaté.

VÁCLAV HOŘEJŠÍ
molekulární imunolog

V ýznační intelektuálové a umělci vyjadřují obavy o osud demokracie v této zemi, pokud Andrej Babiš zůstane premiérem a Marie Benešová ministryní spravedlnosti.

Musím říci, že ani mně se na Babišovi nelíbí řada věcí:

Jeho hnutí je postaveno na „vůdcovském“ principu, stojí a padá s jeho osobou.

Dozvídám se nepěkné věci o stylu jeho podnikání. Ale myslím, že velmi podobně se stala velkopodnikatelé většina dnešních miliardářů. A je třeba uznat, že Babišovy podniky zaměstnávají dlouhodobě desetitisíce lidí a „neoptimalizují“ své zisky v daňových rájích.

Liberalové jej opouštějí

Nelíbí se mi Babišova personální politika. Ukázkovým příkladem bylo načasování nedávné změny na ministerstvu spravedlnosti, která samozřejmě musela vyvolat podezření, že měla pomoci stíhanému premiérovi. Taková neobratnost (nebo snad naopak arogance?) je až neuvěřitelná. S ohledem na dosavadní podnikatelskou historii Karla Havlíčka těžko chápu jeho jmenování ministrem průmyslu a obchodu a místopředsedou vlády. Výmluvně je i to, že z Babišova hnutí ANO postupně odešla řada jeho významných členů (například Milan Huřík, Jiří Zlatuška, Pavel Telička, Oto Košta, řada zastupitelů).

Premiér velmi nevhodným způsobem reagoval na bruselský audit svého potenciálního střetu zájmů. To je však jen příklad toho, že se neumí dobře a vhodně vyjadřovat.

Přes tyto výhrady neshledávám důvody k nynější kampani proti tomuto člověku. Co mu demonstranti vlastně vyčítají?

Je to „estébák“. Tenhle „argument“ mě opravdu rozčiluje. Samozřejmě že pracovníci zahranič-

Lidé demonstrující na náměstí v Liberci proti premiérovi Babišovi

FOTO MAFRA - Ota Bartovský

ního obchodu měli co do činění se státní bezpečností a ekonomickou rozvědkou. No a co? Tihle lidé v naprosté většině nikoho neudávali, nikomu neublížovali. Ale hlavně – za třicet let jsou přece promlčeni i nejtěžší zločiny! Všechny tyhle záležitosti by měly být už dávno zcela irelevantní.

Má sklony k autoritářskému stylu vládnutí. Jistě, ale členům jeho hnutí to zřejmě vyhovuje – a pokud ne, nic jim nebrání v odchodu. Ostatně silně, často obdobně autoritářské osobnosti stojí i v čele mnohých evropských demokratických stran.

Chtěl by řídit stát jako firmu. Tomuto zjednodušenému heslu rozumím prostě tak, že i stát má být efektivně řízen jako dobře fungující firma v zájmu všech „akcionářů“, tedy občanů.

Zorganizoval projekt Čapí hnízdo, jehož smyslem prý bylo podvodně získat dotaci ve výši 50 milionů. Je fakt, že to vypadá opravdu hodně podezřele, i když

to bylo šikovně zorganizováno tak, aby vše vypadalo jako formálně v pořádku. A ono to dokonce ani formálně v pořádku zřejmě nebylo, takže ta dotace (představující jen zlomek celkových nákladů na celý projekt) neměla být udělena. Ale to je přece i vina Komise, která projekt a dotaci schválila. Navíc státu žádná škoda nevznikla, protože těch 50 milionů soukromý subjekt státu vrátil. Kéž by se takto zachovali všichni „tuneláři“, kteří způsobili tisícinásobně větší škody.

Šel do politiky kvůli tomu, aby mohl pro své firmy snáze získávat dotace a veřejné zakázky. Tohle je myslím nesmysl. Jsem přesvědčen, že komise, které o přidělení dotací rozhodují, se řídí platnými pravidly, která lze jen těžko „ohnout“, že v nich určitě nesedí pouze Babišovi příznivci.

Ochotně se nechá podporovat od komunistů; je to levičák. To je samozřejmě opět nesmysl – Babiš, který je jakožto velkopodni-

Premiér velmi nevhodným způsobem reagoval na bruselský audit jeho potenciálního střetu zájmů. To je však jen příklad toho, že se neumí dobře a vhodně vyjadřovat.

”

katel nepochybně bytostným pravičákem, přece opakovaně nabízel koaliční spolupráci právě ODS. Nechápu, že i řada inteligentních a účtyhodných lidí stále považuje KSČM za nějaké nebez-

pečí. Je přece zřejmé, že je to na-prosto standardní strana s levicovým programem, daleko liberálnější, než byl program národem milovaných reformních komunistů z roku 1968. I kdyby se tato strana stala hlavní vládní stranou (ne že bych si to přál!), nebyla by to žádná katastrofa – protože už by za ní nestál žádný SSSR.

Koupil si vlivné noviny a pomocí nich šíří svoji politickou propagandu. Mně se zdá, že ty „Babišovy noviny“ píší docela vyváženě, dávají prostor i hlasům značně kritickým. Nepozorují v nich ani žádné Babišovy adorace. Je ovšem pravda, že na rozdíl od některých jiných médií se nezapojují do té antibabišovské hysterie (což kvitují s uspokojením).

Provedl účelovou výměnu na ministerstvu spravedlnosti; Marie Benešová (která v minulosti proslula kritikou „justiční mafie“) má za úkol zamést Babišovy kauzy pod koberec. Tenhle záměr skutečně nelze vyloučit, ale podle

mě je to velmi nepravděpodobné – něco takového by dozajista vyvolalo politickou bouři, která by Babiše a jeho vládu smetla. V každém případě by se s demonstracemi mělo počkat až do doby, kdy ministryně provede nějaké kroky v tomto směru. Úvahy o tom, že by tak učinit mohla, jsou naprosto nedostatečným důvodem.

Lže a krade. To je teď hlavní, primitivní heslo nynějších demonstrací. Asi nemá cenu ho rozebrat – vše už bylo řečeno výše.

Je evidentní, že období, kdy ve vládě působil a působil hnutí ANO, je ekonomicky neúspěšnějším obdobím v historii republiky. Demonstranti mají právo demonstrovat třeba každý den od rána do večera. Je až obdivuhodné, že se organizátorům daří mobilizovat tolik lidí na základě tak chabých důvodů – klobouk dolů! Nemohou ovšem ignorovat skutečnost, že strany, které tvoří, respektive podporují nynější vládu, získaly v demokratických volbách většinovou podporu voličů. Je sice možné, že ty demonstrace skutečně povedou k oslabení pozice hnutí ANO v příštích volbách. Sázka na antibabišovskou propagandu se ale nedávno vymstila ČSSD, která se věnovala ostouzení svého koaličního partnera celý poslední rok společného vládnutí. A jsem přesvědčen, že slib Jiřího Drahoše, že nejmenej Andreje Babiše premiérem, mu prohrál prezidentské volby.

Problémem jsou exekuce

Na této kampani mi vadí i to, že odvádí pozornost od skutečně zásadně důležitých problémů naší společnosti, jako je třeba materiální situace chudší části populace, skandální exekuční problém, zastaralý systém základního vzdělávání, environmentální problémy nebo technologické zaostávání za světovou špičkou.

Myslím, že tato vláda by měla bez ohledu na masové demonstrace pokračovat v práci. Opozice, veřejnost i novináři by ji měli přiměřeným, nehysterickým způsobem kontrolovat. Organizátoři nynějších demonstrací by možná opravdu měli založit nějakou svoji politickou stranu s pozitivní programovou alternativou a snažit se porazit Babiše a spol. ve volbách.

Já bych šel demonstrovat teprve tehdy, kdyby se tato vláda a jmenovitě premiér začali profilovat euroskepticky. Myslím ale, že to alespoň zatím skutečně nehrozí.

Autor, profesor molekulární imunologie, byl v letech 2005–2017 ředitelem Ústavu molekulární genetiky Akademie věd

DOPISY REDAKCI

V neděli 23. června vzhůru na Letnou

Ad LN 13. 6.: Obava jako důvod

Ve svém čtvrtém článku Milan Uhde obhajuje oprávněnost demonstrací organizovaných na výzvu spolku Milion chviliek pro demokracii a vysvětluje, jaké obavy o osud demokracie v naší zemi ho zařadily mezi demonstranty a proč je jejich zastáncem. Rád bych jeho stanovisko podpořil.

Sám jsem se zúčastnil demonstrace napolevy o Palachově pohřbu v lednu 1969. Den sváteční světím odjakživa prací v naději, že se tím neprohřešuji proti příkazu Desatera. Ale v neděli 23. června odpoledne budu navzdory své fyzické nedostatečnosti na Letné. A prosím své kolegy historiky i všechny přátele, aby tam nechyběli.

Milan Uhde totiž přesně zdůvodnil, jaké obavy vyžadují tak mimořádnou formu občanské aktivity, jako jsou masové demonstrace. Je to situace v poslanecké

sněmovně – 34 jejích členů, kteří usilují o nebezpečnou změnu poměrů daných ústavou, dalších 78 jejích kolegů by spolu s nimi a s osmi poslanci jinostraníky mohlo ústavní převrat odhlasovat, „kdyby jim to uložil jejich vůdce“. A za sebe dodávám: tento vůdce ztrácí míru, nezvládá své emoce, jako rukojmí si bere na pomoc Českou republiku, svůj osobní konflikt s pravidly, na nichž spočívá Evropská unie, vydává za útok EU na český stát.

A proto na shledanou na Letné. Ponesu si přenosné sedátko, děle než deset minut bych vestoje nevydržel. Těm přes osmdesát mezi námi to doporučuji také. Vilém Prečan (86), historik

Dopisy jsou redakčně kráceny. Svě příspěvky posílejte do rubriky Názory na adresu LN, Karla Engliš 519/11, 150 00 Praha 5 – Smíchov nebo e-mailem na adresu dopisy@lidovky.cz.

Názory v této rubrice nemusí vyjadřovat stanovisko redakce

POSLEDNÍ SLOVO

Podání vysvětlení

Někdy v půli normalizačních let jsem dostal pozvánku, kterou nešlo odmítnout. Veřejná bezpečnost mě totiž opět zvala k návštěvě, věc: „Výbuch podání vysvětlení“. V Kotvě, kde jsem pracoval jako dělník, totiž tehdy v chumlu bitvy o několik favoritů pšoukla jakási bombička. Zranění žádná, škody v řádu stovek, ani soudruzi z toho však bič na „pyrotechniky“ z Charty 77 neupletli.

Nyní se však k podání vysvětlení výbuchu na náměstích českých měst, mám samozřejmě na mysli onen výbuch masových demonstrací, hlásím dobrovolně. Mám totiž pocit, že se to musí, protože i veřejnoprávní televize oděla se do trička Antibabiš, potažmo Antiburešová.

Podání první: Při posledních

sněmovních volbách z osmi miliónů oprávněných voličů jich na tři milióny zůstalo doma. To se však už vědělo o hříšcích Andreje Babiše. O jeho údajném estébáctví, o Čapím hnízdě, ledacos o Agrofertu a jeho autoritářství. Kolik z dnes demonstrujících tehdy ale se neobtěžovalo k urnám? Kdyby přišli, možná by Andrej Babiš premiérem nebyl. Proč jejich občanství procitlo až dnes? Nevím.

Kdybych však byl vyznavačem konspiračních teorií, řekl bych, že u díla je i tzv. demokratický blok, onen spolek politických nemrcoutů. Nemajíce jak oslovit kloudným programem voliče, přišel se na nápad věčného studenta pana Mináře mimoústavními prostředky změnit vládu. Demonstracemi odstraníme premiéra Babiše a se zbytkovou ANO už se do-

hodneme na rozdělení pašalíček. Ze by nová opoziční smlouva?

Podání druhé: Babiš estébák! Zní to velmi mobilizačně, ale je to čirá ptákovina. Estébák znamená zaměstnanec zlopověstné Státní bezpečnosti, to ale pan Babiš nebyl, ostatně z toho ani není podezřelý. Jako každý pracovník obchodního zastupitelství byl však prakticky automaticky veden jako informátor ekonomické rozvědky ČSSR, kterou provozovala jedna ze správ StB. Pracoval v Maroku, ta země má největší zásoby fosfátu na světě, k tomu plyn, ropu atd., prostě pro ekonomickou rozvědku (i tu dnešní) zajímavá země. Pokud někdo tvrdí, že udával, proč se udaný dosud nezval?

Podání třetí: Státisíce demonstrantů vyšly do ulic, aby ochráni-

ly nezávislost české justice. Nedává to smysl v okamžiku, kdy si uvědomíte, že paní Benešová od nástupu do křesla ministryně spravedlnosti pracuje na zákonu, který by ochránil státní zástupce včetně toho nejvyššího před svévolným odvoláním vládou.

Podání čtvrté: Požadavky demonstrantů jsou pro demokracii nebezpečné. Chtějí soudit sami, nechťjí to přenechat příslušným orgánům. Volají předem Babiš je hovořo, Babiš do kriminálu! S jedním transparentem však musím souhlasit: Babiš, už mně nebabíš!

JIŘÍ HANÁK

